

Nr 196.

Av herrar **Poppius** och **Fjellman**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ersättning till insättare i privatbanken för deras genom bankens konkurs lidna förluster.

Genom den mycket omtalade privatbankens konkurs, tillfogades insättarna en svår förlust, och från många håll har man hört klagomål över att staten ej kraftigare ingripit till dessas förmån. Förra året inlämnades till regeringen en skrivelse undertecknad av ett stort antal personer i Malmöhus län — i vilken man sökte påvisa en bestämd olikhet mellan statens åtgärder vis-a-vis privatbanken, jämförda med motsvarande åtgärder gent emot rikets övriga banker, vilken olikhet resulterat i förluster för privatbankinsättarna, under det insättarna i andra banker blivit skyddade. Det är icke lätt att taga parti för vare sig den framställning, privatbankens ombud gjort, eller den däremot av bankspektören riktade kritiken. Somliga insättare hava uppenbarligen varit orimliga i sina anspråk, då de ehuru förgäves anklagat bankspektören hos justitieombudsmannen och av staten krävt förlusternas ersättande såsom en dem tillkommande juridisk rätt. Helt annorlunda hava de *skånska* ombuden förfarit. Deras tankegång har förnämligast tolkats av kontraktsprosten J. Rosengren i Willie i en skriftlig förklaring, som bifogats ovannämnda till Kungl. Maj:t ställda skrivelse. I densamma anföres följande: »Då jag åren 1919 och 1920 på uppdrag av insättarna uppvaktade bankspektören, fann jag, såsom jag väntat, stort intresse för deras sak, och det var så nära, att frågan fått en för dem gynnsam lösning, att dåvarande finansministern meddelade mig, huru bankspektören tänkt sig lösningen.

Sedan nu frågan kommit inför bankspektören i det läge, som framgår av hans i flera tidningar införda utlåtande, kan jag väl förstå, att han talar på annat sätt, än jag alltid muntligen och skriftligen fått svar från honom. Dock måste jag i en punkt, och det den allra viktigaste, tillåta mig hysa en avvikande uppfattning. Herr bankspektören gör gällande, att fallet privatbanken är helt olika alla de andra av detta slag nu under kraschtiden.

Staten skulle för sitt stöd åt de andra bankerna kunna vänta sig ersättning i sinom tid men icke av privatbanken. Detta kan nog på sitt sätt vara riktigt, såsom saken nu ligger till, men varför? Jo, så vitt jag förstår, emedan man förfarit på alldeles motsatt sätt, när de andra bankerna råkade i trångmål. Hade de också lämnats åt sitt öde, så hade det väl gått dem samma lunda. Och hade privatbanken på sin tid fått samma stöd, så hade dess insättare varit lika tryggade och det är denna jämlikhet, som de aldrig torde upphöra med att begära såsom en moralisk rättvisa.»

Den av de skänka ombuden med lika mycket hovsamhet som ihärdighet förfäktade ståndpunkten är således, att de vilja göra gällande en statens moraliska skyldighet att hjälpa dem lika väl som andra insättare i av staten inspekterade banker. Särskilt ha de framhållit att, då förlusterna här till stor del drabbat åldriga, sjukliga män och kvinnor och omyndiga barn, det tyckes vara hårt att man vid insättandet av små besparingar för dessa skall anses skyldig att begripa, om man kan våga anlita banken inom sitt eget stations-samhälle eller nödgats fara till närmaste järnvägsstation för att få medlen placerade med den trygghet som statens bankinspektion enligt den allmänna föreställningen garanterar.

Dessa och andra från samma håll framförda skäl hava icke gendrivits och det synes vara rättvist att något åtgöres i saken.

I anslutning till vad vi sålunda anfört, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning angående privatbankens insättares begäran om ersättning för deras genom privatbankens konkurs lidna förluster.

Stockholm den 19 januari 1924.

J. Fjellman.

Dan Poppius.